

A ergo cooperatē sibiinuicem trinitatem. Spiritus sanctus uenire dicitur super uirginem; & uirtus altissimi obumbrare ei. Quæ est autem uirtus altissimi, nisi ipse Christus, qui est Dei uirtus & Dei sapientia? Cuius autem hæc uirtus est? Altissimi inquit. Adest ergo altissimus, adest & uirtus altissimi, adest & spiritus sanctus. Hæc est trinitas ubique latens, & ubique apprens, uocabulis personisque discreta, inseparabilis uero substantia deitatis: & quamuis solus filius nascatur ex uirgine, adest tamen & altissimus: adest & spiritus sanctus, ut & conceptus uirginis sanctificetur & partus. Verum hæc quia ex scripturis prophetis asseruntur, possunt forte Iudæos, quamuis sint infideles & increduli, confutare. Sed pagani solent irridere nos, cum audiunt prædicari à nobis uirginis partum: propter quod paucis eorum obtreptionibus respondendum est. Omnis partus ex tribus (ut opinor) constat, si aduæ etatis sit femina, si uirum adeat, si non sit illius uulua uitio sterilitatis oclusa. Ex his tribus in hoc partum quem prædicamus unum defuit, uir scilicet: & hanc partem (quia qui nascebatur non erat terrenus homo, sed celestis) per spiritum celestem dicimus salua uirginis in corruptione completam. Et tamen quid mirum uidetur, si uirgo conceperit, cum Orientis autem quem Phœnicem uocant, in tantum sine coniuge nasci uel renasci constet, ut semper una sit, & semper sibiipsi nascendo uel renascendo succedat? Apes certe nescite coniugia, nec foetus nixibus edere, omnibus palam est. Sed & alia nonnulla deprehenduntur sub huiusmodi sorte nascendi. Hoc ergo incredibile uidebitur diuina uirtute ad totius mundi reintegrationem factum, cuius exempla etiam in animalium natiuitate cernuntur? Et tamen mirandum est cur hoc gentilibus impossibile uideatur, qui credunt, Mineruam suam de cerebro Iouis natam. Quid ad credendum difficilius, aut quid magis contra naturam est? Hic femina est, hic naturæ ordo seruatur, hic conceptus, hic partus: temporibus suis edicitur: ibi nusquam femineus sexus, sed uir solus & partus. Qui illa credit, cur ista miratur? Sed & Liberum patrem dicunt de foemore eius natum. Ecce aliud portentis genus, & tamen creditur. Venerem quoque, quam Aphroditem uocant, de spuma maris, sicut & omnis eius compositio ostendit, credunt esse progenitam. De ouo natum Castorem Pollucemque confirmant: & ex formica Myrmidones: & alia mille sunt, quæ quamuis contra naturam rerum uenientia, ipsis tamen sunt uisa credibilia, ut Deucalionis & Pyrrha lapides iactos, & hominum ex his segetem natam. Et cum hæc tot & talia figmenta crediderint, unum eis impossibile uidetur, quod adolescens femina, diuinum germen, non hominis uitio, sed Deo spirante conceperit. Qui utique si ad credendum difficiles sunt, illis tot & tam turpibus monstris fidem nequaquam commodare debuerant. Si uero faciles sunt ad credendum, multo promptius hæc nostra tam honesta & tam sancta recipere, quam illa tam indigna & tam foeda credere debuissent. Sed dicunt fortassis, quia possibile si fuerat Deo ut uirgo conciperet, possibile etiam fuerat ut pareret: sed indignum eis uideri, ut tanta illa maiestas per genitales feminæ transfret egressus: ubi quamuis nulla fuerit ex uiri commistione contagio, fuit tamen ipsius puerperii obsecræ attrectationis iniuria. Pro quo paulisper eis secundum sensum suum respondeamus. Si quis uideat paruulum in profundo cœni necari, & ipse cum sit uir magnus & potens, extremum (ut ita dixerim) ingrediatur cœnum, ut paruulum liberet morientem, pollutus ne à te accusabitur hic uir, qui paruulum calcauerit luti, an ut misericors laudabitur, quod uitam contulerit morituro? Sed hæc etiam de communi homine dicta sint. Redeamus nunc ad naturam eius qui natus est. Quantum putas natura solis illo inferior est? quantum creatura sine dubio creatore. In tuere nunc, si solis radius in cœni alicuius uoraginem demittatur, nunquid nam aliquid inde pollutionis acquirit? aut obscenorum illustratio, solis ducitur in injuriam? Ignis quoque quanto natura est inferior his de quibus sermo est, & nulla materia, uel obscœna, uel turpis adhibita ei, ignem polluisse creditur? Cum hæc ita esse in rebus materialibus constet, tu in illa supereminenti & incorporea natura, quæ super omnem ignem, & super omne lumen est, pollutionis aliquid putas ac obscœnitatis incidere? Tunc deinde etiam ad illud aduerte. Nos hominem à Deo creatū de terræ limo dicimus. Quod si obscœnitas Deo reputatur opus suum requirenti, multo magis ei reputabitur opus istud ab initio fabricanti. Et superfluum est dicere, cur per obscœna transferat, cū non possis dicere, cur obscœna condiderit. Et ideo obscœna hæc esse, non natura, sed obseruantia docuit. Ceterum omnia quæ sunt in corpore, ex uno eodemque luto formata, usibus tantum & officiis naturalibus